

“Een van de succesfactoren van deze PPS-constructie, is de bereidheid van beide kanten om van de ‘S’ ook echt een ‘S’ te maken: Samenwerking. Samen problemen oplossen voordat ze een probleem zijn en daarmee voorkomen dat we in een juridisch traject belanden. Dat vraagt een bepaalde houding van beide kanten. Niet iedereen kan dat.”

Paul Oostdam en Joyce Rombouts : “Dit project slaat meerdere vliegen tegelijk”

Voor een beheersorganisatie was het een ondoenlijk megaproject

Pas 55 zorgt voor betere samenwerking

Door Olav Lammers

Dat zeggen zowel Paul Oostdam, directeur Projecten van Delfluent Services BV en Joyce Rombouts, contractmanager bij het Hoogheemraadschap van Delfland. Beiden zijn direct betrokken bij de grootste rioolwaterzuiveringsinstallatie van Nederland in de Harnaspolder bij Delft. Daar wordt sinds april 2007 het afvalwater van ruim een miljoen inwoners en bedrijven uit de regio Den Haag gezuiverd. Het is de eerste en tot nu toe enige awzi in Nederland die op basis van een publiekprivate samenwerking is opgezet. Daar heeft het Hoogheemraadschap van Delfland begin deze eeuw uiteindelijk voor gekozen omdat de noodzakelijke bouw van deze zuivering en de verbouw van de bestaande awzi Houtrust een investering van 700 miljoen euro zou vergen. Een voor een beheersorganisatie ondoenlijk megaproject. Gedurende lange tijd hebben andere beheerders van awzi's met grote scepsis dit avontuur van Delfland gevolgd. Men was ervan overtuigd dat de private partners in deze constructie grote winsten zouden weghalen, ten koste van de belastingbetaler. “Maar daar is men zo langzamerhand wel van teruggekomen. De aanbestedingseis van het hoogheemraadschap was een minimale besparing van 10,5%, gebaseerd op netto contante waarde. De daadwerkelijk gerealiseerde besparing bedraagt 17,2%. Bovendien ziet men steeds beter

in tot welke extra's deze samenwerkingsvorm kan leiden”, zegt Paul Oostdam, tot vorig jaar algemeen directeur van Delfluent Services.

“Delfluent Services BV (DSBV) - die als eindgebruiker gedurende 30 jaar de zuivering moet beheren en bestaat uit de twee aandeelhouders Veolia Water NL (50%) en Evides Industriewater (50%) - tekende op 5 december 2003 een DBFO-contract met het bouwconsortium Delfluent BV, met als aandeelhouders Evides Industriewater, Rabobank, Veolia Water NL, Structon en Heijmans.

Hoewel een groep advocaten een jaar lang heeft gewerkt aan een dik contract waarin prestatie-eisen juridisch zijn dichtgetimmerd, stond van begin af aan voor alle partijen vast dat een goede samenwerking de cruciale sleutel was om de PPS tot een succes te maken.

Cooperation Programme

Om die structurele samenwerking tussen Delfland en de beheerder Delfluent Services verder invulling te geven is in 2007 het ‘Cooperation Programme’ ontwikkeld. Dit is de managementtool voor gemeenschappelijke projecten en ontwikkelingen die voortvloeien uit de publiekprivate samenwerking. Daarin zijn concrete afspraken vastgelegd.

Het onderzoekproject vindt plaats op het terrein van awzi

Volgens Joyce Rombouts moet samen de eerste jaren vooral in piketpalen worden geïnvesteerd. Maar tegelijkertijd wordt gestreefd naar continue verbetering. Daarbij dienen het kwaliteitszorgsysteem NEN-EN-ISO-9001 (2005) en het milieumanagementsysteem NEN-EN-ISO-14001 (2010) als basis. Dit kwaliteitszorgsysteem omvat alle aspecten met betrekking tot de organisatie, zoals bijvoorbeeld het Asset Management Systeem (AMS), het Data Management Systeem en het Vergunningenbeheersysteem. Rombouts: "Delfland heeft altijd gezegd op afstand te willen sturen en zich niet te willen bemoeien met de dagelijkse zaken. Maar met het kwaliteitsborgingsysteem kunnen we de controle blijven houden." Zij vertelt tevens dat al vroeg is onderkend dat altijd de kans bestaat dat de partij aan de andere kant van de tafel anders over afspraken kan oordelen. "Daarom hebben wij samen van begin af aan de klokken op elkaar afgestemd vanuit het idee: we gaan samen investeren in de samenwerking, we maken er een gezamenlijk project van, we betalen het ook gezamenlijk en iedereen zegt wat hij wil en wat hij verwacht. Daar is een systeem uitgekomen waar beide partijen blij mee zijn. Het is eigenlijk het perfecte voorbeeld van hoe een PPS moet werken."

Certificaat Pas 55

Er zijn workshops gehouden om te leren samenwerken. Dat heeft er volgens Rombouts en Oostdam toe geleid dat de medewerkers uit de publieke sector en de private sector

dezelfde taal spreken. Het heeft er ook toe geleid dat men elkaars verantwoordelijkheden kent en accepteert en ook op afstand blijft, maar elkaar tegelijkertijd ook direct openlijk aanspreekt zodra daar reden toe is. Het gevolg is dat er heel transparant wordt geopereerd." Oostdam: "We hebben samen ook geacteerd en samen de bouwstenen ontwikkeld voor het certificaat PAS 55 dat wij op 11 juli dit jaar als eerste Nederlandse bedrijf in de watersector hebben gekregen; een Britse standaard die als voorloper van de in 2014 verwachte ISO-55000-Assetmanagement standaard geldt. Dat helpt erbij, dat je elkaar vertrouwt."

Al in een vrij vroeg stadium zijn beide partijen begonnen met samenwerkingsprojecten en het samen ontwikkelen van nieuwe toepassingen. Binnen het 'Cooperation Programme' is ook concreet vastgelegd dat bijvoorbeeld innovatiekwesities in gezamenlijke projecten worden aangepakt. DSBV stelt jaarlijks 100.000 euro beschikbaar voor het innovatieprogramma.

Delft Blue Water

Twee jaar geleden werd gezamenlijk gestart met het project 'Delft Blue Water'. Een vierjarig onderzoeksprogramma waarbij wordt onderzocht of het zoete effluent dat dagelijks de Noordzee wordt ingepompt (tienduizend m³ per uur, bij droog weer) zodanig kan worden opgewerkt dat het geschikt is als gietwater voor de tuinbouw en voldoet aan de KRW-eisen zodat het ook gebruikt kan worden om de sloten door

Rombouts: "De wijk zou je kunnen inrichten met een voorziening van 'zwart water'."

te spoelen. "Natuurlijk is de economische haalbaarheid een eerste vereiste", benadrukt Paul Oostdam, "maar dit project slaat meerdere vliegen tegelijk. Niet alleen wordt daarmee een bijdrage geleverd aan de verziltingsproblematiek in de provincie, mogelijk kunnen ook besparingen worden gerealiseerd in transport- en energiekosten. Daar profiteren beide partijen ook weer van."

Het onderzoeksproject, waaraan ook de TU Delft deelneemt en dat financieel vanuit Europa wordt ondersteund, vindt plaats in een speciaal ingerichte loods op het terrein van de awzi. Daar is, naast een referentiestraat die is opgebouwd uit bestaande technieken, een tweede experimentele straat geplaatst waarmee nieuwe innovaties worden beproefd. Binnenkort wordt daar een derde experimentele straat aan toegevoegd van Voltea waarmee ontzoutingstechnologieën worden beproefd.

Ook met andere ketenpartners wordt de samenwerking gezocht, zoals met de slibverwerker HVC (het voormalige DRSH), die werd geconfronteerd met vele klachten over stank van de slibtransportwagens tijdens het transport. Ook op de Harnaschpolder was sprake van geuremissie door deze slibwagens.

Oostdam: "Wij hebben in de beginjaren een slechte naam gekregen met de geuroverlast voor de omgeving van de Harnaschpolder. Die zijn opgelost en momenteel hebben wij de policy dat we absoluut geen geur willen emitteren. Wij hebben daarom aangeboden om de pilot voor het geur-

loos verladen en transport, op de Harnaschpolder te laten plaatsvinden. Samen met HVC en betrokken waterschappen werd zo een oplossing ontwikkeld. De bedoeling is dat vanaf januari volgend jaar alleen nog maar gesloten wagens op de weg zijn.

Een ander project dat dit jaar gezamenlijk wordt uitgevoerd is een onderzoek naar de toepassing van 'zwart water'. De gemeente Rijswijk wil pal ten oosten een woonwijk neerzetten. Rombouts: "Die wijk zou je kunnen inrichten met een voorziening van zwart water die direct op de slibinstallatie van de Harnaschpolder aansluit. Daar worden op dit moment de eerste quickscans op uitgevoerd."

Innovatieve sfeer

Verder wordt onderzocht of de vergistingscapaciteit op awzi Houtrust beter benut kan worden en is op dit moment de bouw begonnen van een warmtestation van Warmtebedrijf Eneco-Delft dat de restwarmte van het gezuiverd afvalwater benut voor de stadsverwarming in Delft. Oostdam: "En zo nog meer. En in innovatieve sfeer denk ik dat de komende jaren veel aandacht geschonken gaat worden aan terugwinning van grondstoffen en alternatieve slibverwerking waarbij een beter ontwaterbaar slib wordt verkregen en ook een hogere gasproductie. Allemaal zaken waar onze samenwerkingsvorm tot maximale resultaten kan leiden en waar beiden van profiteren."